

سید نصیر الله سجادی
عضو هیات علمی دانشگاه تهران

به جای مقدمه

جنبش المپیک و بازی های المپیک نوین، به سبب وسعت موضوع و ابعاد گوناگون، جایگاه ویژه ای دارد که می تواند ذهن هر محقق، پژوهشگر و مورخی را به خود مشغول کند تا در ابعاد و زوایای گوناگون آن، به تحقیق، بررسی و مطالعه بپردازد و یافته های خود را در اختیار علاقه مندان این جشنواره

بزرگ ورزشی قرار دهد.

شاید هیچ یک از بنیان گذاران بازی های المپیک نوین فکر نمی کردند که امروز، این رویداد عظیم ورزشی از چنین رشد و گستردگی برخوردار باشد، به گونه ای که در زمان برگزاری بازی های المپیک، بیشتر مردم جهان با علاقه ای خاص، تماشاگر صحنه های دیدنی و جذاب آن باشند. بدون تردید هیچ رویدادی در جهان امروز نمی تواند به طور همزمان

بیشتر مردم را به پای گیرنده های تصویری بکشاند تا شاهد یک موضوع واحد به نام بازی های المپیک باشند.

بارون پیردوکوبرتن بنیان گذار کمیته بین المللی المپیک و دوره جدید المپیاد، این بازی ها را تنها یک رویداد ورزشی قلمداد نمی کند، او معتقد است بازی های المپیک نقطه عطفی برای وسیع تر کردن حرکت اجتماعی و فرهنگی است. حرکتی که ورزش و بازی، سبب رشد و تکامل انسان

نهضت صلح و دوستی و تفاهم ملل

کردن آن برای اجرای نقشی که در جهان جدید، در زمینه تعلیم و تربیت به عهده آن گذاشته شده است. برای تجلیل از ورزشکارانی که فعالیت های بدنی آنها جهت حفظ روحیه عمومی رقابت ورزشی ضروری است.^۱

اهداف نهضت المپیک

اهداف نهضت المپیک برخاسته از افکار بارون پیردوکوبرتن و دوستان دانشمند او توسعه یافته است. این اهداف در منشور المپیک، به چهار عنوان زیر مطرح شده است:

۱. ترویج و توسعه آن دسته از ویژگی های اخلاقی و جسمانی که اساس کار ورزش است.
۲. تعلیم و تربیت جوانان با ورزش، به منظور ایجاد تفاهم بیشتر بین آنها و دوستانشان همچنین کمک به ساختن دنیایی بهتر و صلح آمیز تر.
۳. انتشار و ترویج اصول المپیک در سراسر جهان و ایجاد خیرخواهی جهانی.
۴. گردآوری ورزشکاران جهان، در یک جشنواره عظیم ورزشی، هر چهار سال یک بار در بازی های المپیک.

سرلوحه اهداف بنیان گذاران و مؤسسان کمیته بین المللی المپیک، تأکید بر موضوع اخلاق، توسعه و ترویج آن در بین ملل جهان است، ضمن آن که ورزش را یکی از ابزار مهم تعلیم و تربیت می دانند، از آن در ایجاد تفاهم بیشتر بین جوانان استفاده می کنند.

با توجه به اهداف چهارگانه مذکور، چنین به نظر می رسد که بازی های المپیک حرکتی فراتر از تعدادی مسابقه است که بخواهد هر چهار سال یک بار در یکی از

در اواخر قرن نوزدهم میلادی، جامعه فرانسه و بخش وسیعی از اروپا، با بحران های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی روبه رو بود. بارون پیردوکوبرتن به اتفاق تعدادی از دوستان دانشمند و معلم خود که همگی از متخصصان امر تعلیم و تربیت زمان بودند بر این اعتقاد بودند که «از طریق ورزش، بسیاری از بحران های اجتماعی قابل حل است.»^۲ کوبرتن معتقد بود: «ایجاد یک سازمان و نظام ورزشی کاملاً رقابت آمیز، می تواند جوانان فرانسه را تشویق، ترغیب و از خواب غفلت بیدار کند.»^۳

بر اساس همین تفکر، کوبرتن همراه همفکرانش، در روز ۲۳ ژوئن سال ۱۸۹۴، طی نشستی در دانشگاه سوربن پاریس، کمیته بین المللی المپیک^۴ را تأسیس کردند. کوبرتن اعتقاد داشت که باید سازمانی بین المللی در ورزش تشکیل داد تا از

بارون پیردوکوبرتن
مؤسس کمیته
بین المللی المپیک

این طریق اهداف جنبش المپیک را به تمام نقاط جهان و در بین تمام مردم کشورها منتشر کرد و نهضتی جهانی و همیشگی پدید آورد تا در ارتباط با مناقشه های سیاسی و درگیری های بین ملت ها مؤثر باشد.

بارون پیردوکوبرتن در سال ۱۸۹۴ نوشت: «سنوآل شده است که چرا من بازی های المپیک را احیاء کردم. پاسخ این است: برای توانمندتر کردن ورزش، تاحدی که قادر به حفظ استقلال و تداوم خود باشد. توانمندتر

می‌گردد و جهان را تبدیل به مکان و فضایی برای سالم زیستن می‌کند. کوبرتن و همفکرانش به دنبال تنش زدایی و رفع بحران‌های عمیق سیاسی و اجتماعی آن روز فرانسه و جهان بودند. او راه حل مشکل‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را روی آوردن به محیط‌های ورزشی می‌دانست و با همین فکر و اندیشه، تأسیس و گسترش باشگاه‌های ورزشی را دنبال می‌کرد و با تفکر وسیعی که داشت، به دنبال

برپایی جنبشی عظیم تر برآمد. «برگزاری بازی‌های المپیک» هر چهار سال یک بار بین جوانان ورزشکار سراسر جهان به اندیشه او جامه عمل پوشاند. او معتقد بود: «مشارکت جوانان در رویدادهای ورزشی منجر به پیدایش یک نهضت خواهد شد. نهضتی که می‌تواند به مناقشه‌های بین‌المللی به نحو شایسته‌ای پایان بخشد و در ضمن، حاوی صلح، دوستی و تفاهم ملل باشد.»^۱

در این سلسله مقاله‌ها که در چهار شماره ارائه خواهد شد، تلاش بر آن است که به طور اختصار به معرفی جنبش المپیک، نشان‌ها و شعار المپیک؛ سیر اجمالی به جنبه‌های مهم هر دوره از بازی‌های المپیک و بازی‌های المپیک زمستانی داشته باشیم. امید است آرایه این قبیل مقاله‌ها موجب آشنایی بیشتر خوانندگان محترم با جنبش و بازی‌های المپیک شود.

شهرهای جهان برگزار شود. در بطن این اهداف، مسائلی اساسی مانند اخلاق، آموزش و پرورش، نهضت و فلسفه المپیک و خیرخواهی در سطح بین‌المللی نهفته است. کوبرتن بازی‌های المپیک را مکتب کامل تعلیم و تربیت به جهانیان معرفی کرد. آن مکتبی که می‌توان با دست‌رسی به اهداف گوناگون تربیتی و انتقال آنها به نسل جوان، در ساختن دنیای صلح و دوستی و تفاهم اقدام کرد.

ورزشکاران ۵ قاره جهان در بازی‌های المپیک، در فضایی از رقابت و دوستی صادقانه است. به علاوه یکی از این پنج رنگ، حداقل در پرچم کشورهای عضو دیده می‌شود.

پرچم المپیک

پرچم المپیک در زمان بارون پیر دو کوبرتن و در سال ۱۹۱۴ در پاریس طراحی و به نمایش گذاشته شد و قرار

نشانه‌های نهضت المپیک

کمیته بین‌المللی المپیک نشانه‌های خاص خود را دارد که با این نشانه‌ها در سراسر جهان شناخته می‌شود. نشانه‌های کمیته بین‌المللی المپیک عبارتند از: ۵ حلقه، پرچم و شعار المپیک. در این قسمت علاوه بر این سه نشانه رسمی آی. او. سی، به معرفی سرود المپیک و مدال‌های المپیک نیز پرداخته شده است.

۵ حلقه

اصلی‌ترین نشانه کمیته بین‌المللی المپیک ۵ حلقه است. آرایش حلقه به این شکل است که سه حلقه در بالا و دو حلقه در پایین قرار می‌گیرند که همه حلقه‌ها در هم فرو رفته‌اند. هر حلقه با حلقه قبلی و حلقه‌های پایینی با حلقه‌های بالایی وجه اشتراک دارد. رنگ‌های حلقه‌های بالایی از راست به چپ قرمز، مشکی و آبی است. دو حلقه پایینی به رنگ سبز و زرد است. تعداد حلقه‌ها نشانگر همبستگی، اتحاد و همایش

بود در المپیک ۱۹۱۶ به اهتزاز درآمد، اما به سبب برگزار نشدن این دوره از بازی‌ها، به خاطر جنگ اول جهانی، این پرچم برای اولین بار در سال ۱۹۲۰، در مراسم افتتاح بازی‌های المپیک آنتورپ به اهتزاز درآمد. از آن تاریخ، در مراسم افتتاحیه بازی‌های المپیک این پرچم در استادیوم اصلی (المپیک) برافراشته و در پایان برنامه‌ها پایین آورده می‌شود و به شهر میزبان دوره آینده تحویل می‌گردد. پرچم المپیک زمینه‌ای سفید، منقش به ۵ حلقه المپیک و شعار آن است.

شعار المپیک

براین خاک و در زیر این آسمان!
که اوک بار آوازه ابدی تو را شهادت داده است .
به این بازی های باشکوه، روح و جان عطا کن!
و بر سر قهرمانانش
قهرمانان مسابقه و تلاش
تاجی از گل های همیشه خرم بپفکن!
و در سینه های ما، قلب های فولادین بساز!
در تلاکوی انوار درخشان تو
دشت ها و کوهساران و دریاها
با منظری گلگون می درخشند

شعار المپیک را برای اولین بار کشیشی به نام دیدن (Didon)، معلم و از دوستان بارون پیردوکویرتن ارایه داد. این شعار «سریع تر، بالاتر، قوی تر» به زبان یونانی و روی پرچم المپیک نیز نقش بسته است.
این سه نشانه؛ یعنی حلقه ها، پرچم و شعار، در انحصار کمیته بین المللی المپیک است و به این سازمان تعلق دارد؛ چنان که استفاده از آن بدون کسب مجوز مجاز نیست. یکی از وظایف مهم کمیته های ملی المپیک، حفظ منافع نهضت المپیک است. این امر موجب اتحاد همه کسانی می شود که در هر نقطه از جهان به نحوی با بازی های المپیک و جشن المپیک ارتباط دارند و از این نهضت فراگیر پشتیبانی می کنند.

و معبدی چنان بزرگ می سازند
که همه ملت ها برای پرستش تو به آن هجوم
می برند
آه ای روح جاودان و ازلی!

مذاهای المپیک - احکام المپیک

در بازی های المپیک به برندگان اوک تا سوم هر رشته ورزشی (انفرادی و گروهی) به ترتیب مدال طلا، نقره و برنز اهداء می گردد. توزیع مدال در بازی های المپیک

سرود المپیک

کمیته بین المللی المپیک، در سال ۱۹۵۸، سرود رسمی المپیک را تصویب کرد. این سرود، در مراسم افتتاح و در زمان برافراشته شدن پرچم المپیک، در استادیوم اصلی المپیک نواخته می شود. آهنگ این سرود

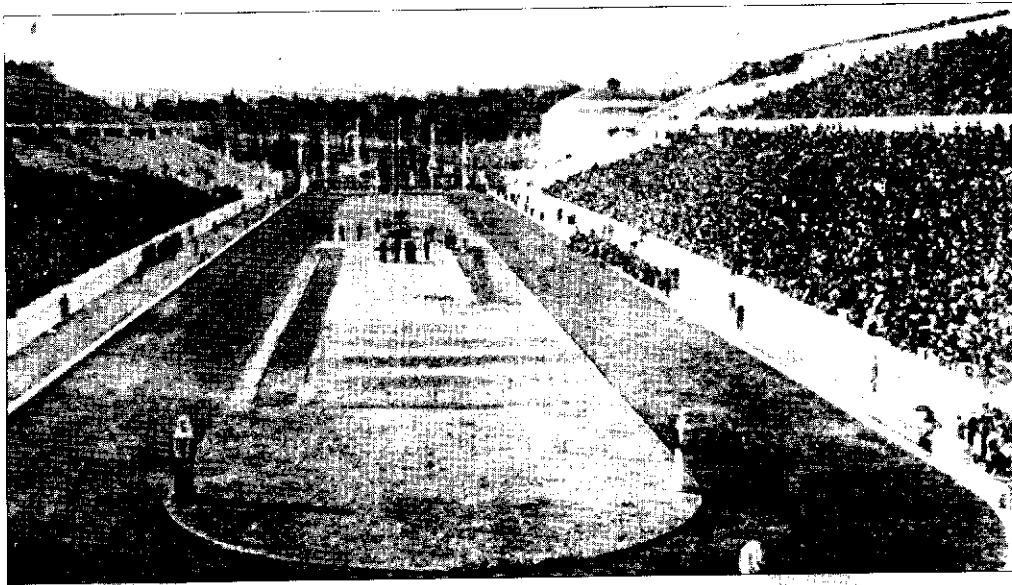
را اسپریدون ساماراس (Spiridon Samaras) در سال ۱۹۵۸ ساخت و با تک خوانی کاستیس پالاماس (Costis Palamas) اجرا شد ترجمه آن چنین است:

ای روح جاودان ازلی

ای خالق حقیقت و زیبایی و نیکی!

نور خود را ظاهر کن و بر ما بپوشان!

اولین بار در المپیک ۱۹۳۲ لس آنجلس انجام شد. تا قبل از این تاریخ، مدال به صورت امروزی توزیع نمی شد. شرح این موضوع در منشور المپیک آمده است. علاوه بر توزیع مدال، به افراد اوک تا هشتم نیز، یک دیپلم یا حکم قهرمانی داده می شود. متن حکم بیانگر: رتبه فرد، رشته ورزشی، سال، دوره المپیک و نام شهر میزبان

است.

همچنین به تمام کسانی که بنابه مسؤولیت شان به نحوی در دهکده المپیک سکونت دارند، گواهی شرکت در بازی های المپیک داده می شود. لازم به ذکر است که طرح مدال، حکم قهرمانی و گواهی شرکت برای هر دوره از بازی های المپیک، بنابه پیشنهاد کمیته برگزارکننده به کمیته بین المللی المپیک انجام می گیرد که پس از

بررسی های لازم و تصویب آی. او. سی مدال و احکام مذکور، قابل استفاده در آن دوره از بازی های المپیک است.

سوگند المپیک

در مراسم افتتاح هر دوره از بازی های المپیک، سوگند المپیک را ورزشکاران از کشور میزبان ادا می کنند. این فرد از بین قهرمانان المپیک یا زبده ترین ورزشکاران کشور میزبان انتخاب می شود که در دوران قهرمانی، افتخار آفرین بوده است.

سوگند المپیک برای اولین بار در بازی های المپیک ۱۹۲۰ آنتورپ، اجرا شد. متن سوگند المپیک به این شرح است:

من از طرف تمام ورزشکاران متعهد می شوم که در این دوره از بازی های المپیک شرکت کرده و از کلیه مقررات و قوانین حاکم بر بازی ها تبعیت کنیم و با روحیه ورزشکاری، به نمایش ورزش بپردازیم.

منشور المپیک

اساسنامه کمیته بین المللی المپیک را «منشور المپیک» گویند. این اساسنامه حاوی تمام موضوع هایی است که به نحوی با جنبش و بازی های المپیک ارتباط دارد.

در بخشی از منشور المپیک، در مورد بازی های المپیک چنین آمده است:

«بازی های المپیک متشکل است از بازی های المپاد و بازی های المپیک زمستانی. در این اساسنامه، عبارت بازی ها به معنای بازی های المپاد و عبارت بازی های زمستانی به معنای بازی های المپیک زمستانی به کار

می رود.

طبق منشور المپیک، هرگونه تبعیض در بازی ها، نسبت به هر کشور یا هر شخصی، به دلایل نژادی، مذهبی یا سیاسی ممنوع خواهد بود.

در منشور المپیک در مورد موضوع های زیر توضیح داده شده است: پایگاه حقوقی آی. او. سی، هدف ها و اختیارات کمیته بین المللی المپیک، نحوه عضویت، تشکیلات و سازمان آی. او. سی، وظایف هیأت اجرایی، اجلاس، کنگره المپیک، فدراسیون های بین المللی ورزشی، کمیته های ملی المپیک، شرکت در بازی های المپیک، کمیسیون های آی. او. سی.

در شماره آینده در ارتباط با بازی های المپیک در صد و چهار سال (۲۰۰۰-۱۸۹۶) و بازی های المپیک زمستانی در ۷۲ سال (۱۹۹۸-۱۹۲۴) مطالبی به اختصار ارائه خواهد شد. همچنین درباره حضور ورزشکاران کشورمان در بازی های المپیک و بازی های المپیک زمستانی مطالبی ارائه خواهد شد.

زیرنویس:

۱. جنبش صدساله المپیک، سیدنصرالله سجادی، مؤسسه انتشارات نوره، ۱۳۷۸.
۲. همان مأخذ.
3. The olympic Movement Leaflet No 6.
4. International olympic Committee.
۵. مدیریت و رهبری در ورزش، ترجمه دکتر صدیق سروستانی، کمیته ملی المپیک، ۱۳۷۶.
۶. آی. او. سی مخفف ترجمه کمیته بین المللی المپیک است. (IOC)
7. Citius, Altius, Fortius.
۸. منشور المپیک، انتشارات کمیته بین المللی المپیک، سال ۱۹۹۸.